

Vaker snelle ingreep bij borstkanker

Effectievere behandeling van borstkanker is ook voor 50-plus vrouwen mogelijk in het Catharina Ziekenhuis. Het scheelt hen zestien keer bestralen in drie weken.

Arnold Mandemaker
a.mandemaker@ed.nl
Eindhoven

De leeftijdsgrens voor directe bestraling van een borsttumor tijdens de operatie daalt met directe ingang van zestig naar vijftig jaar. Nu ondergaan landelijk circa honderd vrouwen per jaar deze zogenaamde IORT-behandeling. Dat aantal kan nu met vijftig procent stijgen naar honderdvijftig.

De ingreep wordt in Nederland alleen aangeboden in het Catharina Ziekenhuis Eindhoven en Medisch Centrum Haaglanden in Den Haag. Uit internationaal wetenschappelijk onderzoek blijkt dat verlaging van de leeftijdsgrens veilig is. Beide ziekenhuizen voeren de maatregel daarom per direct in. Oncologisch chirurg Yvonne van Riet en radiotherapeut Jeltsje Cnossen van het Catharina zijn blij dat meer vrouwen nu gebruik kunnen maken van deze zeer patiëntvriendelijke behandeling. „Dit betekent dat we dit kunnen aanbieden aan een grote groep vrouwen die midden in het leven staan”, zegt Van Riet.

Vrouwen die tijdens de operatie worden bestraald hoeven niet terug te komen voor aanvullende behandelingen. Zonder IORT moet deze groep zestien maal bestraald worden in een periode van drie weken. Beide methoden zijn even veilig, maar het bespaart vrouwen zestien trips naar het ziekenhuis.

Bijkomend voordeel is dat de bestraling tijdens de IORT (Intra Operatieve Radiotherapie) heel precies op de directe omgeving van de tumor kan worden gericht. Een op de zeven vrouwen krijgt borstkanker. IORT is in principe geschikt voor ruim drieduizend patiënten, circa twintig procent van het totaal. Dat slechts honderdvijftig vrouwen die in twee ziekenhuizen kunnen ondergaan ligt vooral aan de kosten. „Er is

▲ Opereren en bestralen tijdens één ingreep.

een operatiekamer nodig met dikke wanden waarin radiostraling

▲ Radiotherapeut Jeltsje Cnossen.

veilig kan worden toegediend”, zegt Cnossen.

Het moet gaan om één tumor van maximaal twee centimeter zonder uitzaaiingen. Verder moet de tumor gevoelig zijn voor hormonen en mogen er geen kwaadaardige cellen zitten in de poortwachtersklier in de oksel.

Vrouwen onder de vijftig komen niet in aanmerking voor IORT-behandeling omdat die vaak tumorvormen hebben die zich onder andere lokaal agressief kunnen gedragen, zegt oncologisch chirurg Van Riet. In het Catharina Ziekenhuis kregen sinds 2012 187 vrouwen een IORT-be-

handeling. Slechts in één geval moest de patiënte alsnog aanvul-

▲ Oncologisch chirurg Yvonne van Riet.

lend behandeld worden. De eenmalige dosis radiostraling tijdens de IORT is hoger dan gebruikelijk bij de zestien sessies. Toch blijkt dat vrouwen daar weinig last van krijgen. De chirurg moet wel een iets grotere opening maken om ruimte te maken voor de buis van vijf centimeter doorsnede waar de bestraling doorheen gaat. IORT kan alleen bij een borstsparende operatie en niet bij een volledige amputatie. De operatie met bestraling vergt anderhalf uur. De meeste vrouwen kunnen dezelfde dag al naar huis. Van Riet: „Een patiënte van mij stond na zes weken alweer op de tennisbaan.”